

lizácii. Prof. D. Ra dev informoval poradu o pripravovanej Medzinárodnej varniánskej škole. Uskutoční sa v dňoch 6.—12. 6. 1988 a hlavnou témou bude — *Marx, Lenin a súčasná filozofia*. V jej rámci prebehnú tri plenárne zasadnutia: 1. Potreby epochy a rozvoj marxisticko-leninskej filozofie; 2. Dialektika vedeckého poznania; 3. Aktuálne problémy filozofie a spoločenská prestavba; a dva „okružle stoly“: 1. Filozofické problémy vedecko-technického pokroku; 2. Dialektika sociálneho rozvoja rozvojových krajín. S vrelým súhlasom bol prijatý návrh profesorky C. Gomezovej, aby sa budúca porada riaditeľov filozofických (a sociologických) ústavov socialistických krajín konala v novembri 1989 na Kube.

Porada sa uskutočnila v atmosfére vzájomného porozumenia a priateľskej výmeny názorov, v neformálnom, neoficiálnom duchu, k čomu prispeli aj vy nikajúce, takmer „rodinné“ podmienky zariadenia Českej odborovej rady vo Vesteci u Příbramu a ochota jeho personálu.

Ladislav Holata

STRETNUTIE FILOZOFOV V ZWETTLI

Myšlienky dozrievajú len v sporoch. Jedným z najdôležitejších predpokladov rozvoja filozofického myslenia je preto stretanie sa rôznych názorov, ideí, stanovísk. Aby sa stretli idey, musia sa stretnúť i ľudia, ktorí tieto idey rozvíjajú, obhajujú. Ciele a výsledky takýchto stretnutí môžu byť rôzne. Svoj účel však dosahujú už vtedy, keď prispievajú k precizácii, zreteľnej artikulácii jednotlivých stanovísk. K takýmto stretnutiam nemusí dôjsť len na veľkých konferenciách a kongresoch. Nezastupiteľné miesto tu majú i menšie, skromnejšie podujatia, ba možno práve na nich dochádza k najdôležitejším stretnutiam ideí a ľudí. Jedným z takýchto malých medzinárodných podujatí je i stretávanie sa rakúskych filozofov s filozofmi zo socialistických krajín odohrávajúce sa každoročne v blízkosti malého severorakúskeho mestečka Zwettl.

Tohoročné, v poradí už 24. stretnutie bolo venované téme *Podstatné určenia človeka*. Išlo o tému nepochybne aktuálnu, a preto sa stretnutia zúčastnilo viac než päťdesiat filozofov z Rakúska, ČSSR, MLR, NDR, BLR, Juho-slávie a NSR. Uskutočnilo sa 16.—18. 9. 1987.

Hlavný referát, úvod do diskusie o základných určeníach ľudskej podstaty predniesol prof. Dr. Hans-Dieter Klein (Institut für Philosophie der Universität Wien). Prednáška bola venovaná rozboru základných pojmov, ktoré v staršej i novej filozofii sa používajú pri vymedzovaní charakteristík podstaty človeka. Osobitnú pozornosť venoval prof. Klein diskusii o základných určeníach človeka preverených v gréckej a nemeckej klasickej filozofii. Prednáška vychádzala z dôkladnej znalosti dejinofilozofického materiálu, ktorý bol však využitý na formuláciu dnes aktuálnych problémov. Úvodná prednáška prof. Kleina vyústila do problematiky systemizácie, resp. systémového odvodenia základných charakteristík ľudskej podstaty.

Práve okolo týchto problémov sa rozvinula obširna diskusia, v ktorej takmer všetci účastníci vyslovili svoje názory na problémy nastolené v úvodnej prednáške.

Marxisticko-leninské stanovisko na diskutované problémy bolo systema-

ticky sformulované v prednáške prof. Wolfganga Eichhorna z NDR. Bola venovaná rozboru historických a sociálnych dimenzií ľudskej existencie. I táto prednáška bola predmetom živej diskusie. Diskutovalo sa predovšetkým o probléme sebadeterminácie, o vzťahu prírodného a spoločenského, ako aj o vzťahu medzi historickým determinizmom a slobodnou aktivitou ľudí.

Na druhý deň odzneli prednášky prof. Kippera z Münsteru *Človek ako jazyková bytosť* a prednáška prof. Duricza z Viedne *Problém slobody*. Diskusia k obidvom prednáškam nevyústila do všeobecne prijatých stanovísk. Išlo v nej skôr o vyhranenie a presnejšiu formáciu jednotlivých problémov.

Záverečnú prednášku predniesol prof. H. D. Klein. Zhrnul v nej problematiku, o ktorej sa diskutovalo a pokúsil sa o typológiu stanovísk formulovaných k diskutovaným problémom. Zároveň sa usiloval zdôvodniť produktívnosť transcendentalistických tradícií pri riešení dnes aktuálnych problémov.

Posledná časť seminára bola venovaná diskusií o tematickom zameraní nasledujúceho stretnutia, ktoré bude v júni 1988. Po dlhšej diskusií sa rozhodlo, že nasledujúce stretnutie bude venované problematike pojmu individuálne. Bližšie vymedzenie témy si vyhradil usporiadatelia.

František Novosad

SEMINÁR O VÝSKUME DEJÍN FILOZOFICKÉHO MYSLENIA NA SLOVENSKU

Vedecký seminár *Dejiny filozofického myslenia na Slovensku v rokoch 1900—1948* usporiadal ÚFaS SAV v dňoch 26.—27. 10. 1987 v DVP SAV v Smoleniciach.

Seminár za účasti vedeckých pracovníkov SAV, ČSAV a vedecko-pedagogických pracovníkov ÚML vysokých škôl a VPA KG otvoril Akademik Vl. C i r b e s. V svojom úvodnom slove zdôraznil potrebu a nezastupiteľnosť marxisticko-leninskej historickej analýzy filozofického myslenia na Slovensku v tak významnom a na revolučné udalosti bohatom období, aké predstavujú roky 1900—1948. Akademik Vl. Cirbes ďalej upozornil na niektoré závažné teoreticko-metodologické aspekty historického výskumu, ktoré je pri syntetizujúcom pohľade na skúmanú problematiku nevyhnutné brať do úvahy: je potrebné brať zreteľ najmä na historické špecifikum slovenského spoločenského prostredia, v ktorom sa formovalo vedomie predstaviteľov filozofického myslenia na Slovensku. Ďalej rešpektovať pri analýze historických postáv moment celostnosti, ako i momenty všeľudského a triedneho, potrebu pracovať s diferencovaným kritériálnym aparátom pri práci na syntéze a zohľadniť požiadavku vyššej úrovne zovšeobecnenia, začlenenia osobnosti do kontextu historického procesu.

S úvodným referátom *Myšlienkové prúdy na Slovensku v prvej polovici 20. stor.* vystúpil čl. kor. J. B o d n á r, DrSc. (ÚS SAV). Oboznámil plénum so súčasným stavom rozpracovanosti problematiky riešenia ČÚ ŠPZV IX-3-4/04, ktorej súčasťou — oponentúrou dielčej etapy, bol i predmetný seminár. Ako konštatoval zodpovedný riešiteľ čiastkovej úlohy, prvý zväzok syntetických dejín filozofického myslenia na Slovensku by sa mal v krátkom čase dostať do knižnej distribúcie. Práce na druhom zväzku pokročili natoľko, že už je pripravená maketa jeho prvých dvoch častí, v ktorých je analyzovaný vývin filozofického myslenia u nás do roku 1948.